

Безбар'єрність – нова суспільна норма

Безбар'єрність є суспільною нормою, в рамках якої кожен людину приймають, поважають і цінують незалежно від походження, статі, віку, фізичних особливостей, трудової зайнятості, інших особливостей та індивідуальних ознак, а при прийнятті рішень влада, бізнес, громада враховує інтереси всіх суспільних груп, в тому числі малочисельних.

Впровадження в Україні безбар'єрного простору передбачене Національною стратегією із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року, схваленою розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 квітня 2021 року № 366-р (далі – Національна стратегія).

Національна стратегія була розроблена в межах ініціативи першої леді Олени Зеленської «Без бар'єрів» та на виконання Указу Президента України. Стратегія розрахована до 2030 року і пропонує комплексний підхід до розбудови принципів безбар'єрності для всіх суспільних груп та літніх людей зокрема, вона передбачає забезпечення рівних прав та можливостей для всіх людей у самореалізації, зайнятості, пересуванні, сервісах, продовженні освіти, спілкуванні, дозвіллі та розвитку.

Йдеться про усунення бар'єрів у шести основних напрямках: фізичному, суспільному, економічному, освітньому, цифровому та інформаційному.

Перший — фізичний, він включає розроблення єдиних архітектурних стандартів. Це означає, що все наше навколишнє середовище (будівлі, вулиці, тротуари, транспорт) має бути фізично доступним для всіх людей, зокрема для маломобільних груп населення (люди з інвалідністю, люди старшого віку, батьки з маленькими дітьми тощо).

Другий — суспільний, який передбачає створення рівних можливостей для активної участі людей у громадському житті. Це означає, що кожна людина за такого підходу має відчувати себе вільною у своєму самовираженні, що її не будуть засуджувати через якісь її ознаки. А, навпаки, різність кожного з нас вкупі посилюватиме й розвиватиме наше суспільство.

Третій — економічний. І це означає забезпечення умов та можливостей для працевлаштування, отримання фінансових та інших ресурсів для заняття підприємництвом для таких суспільних груп, як молодь, жінки, літні люди, дорослі з інвалідністю.

Четвертий — освітній, що забезпечує створення рівних можливостей та вільного доступу до освіти, включаючи освіту протягом життя, а також перенавчання та опанування додаткових навичок.

П'ятий — цифровий, та сфера, без якої неможливо уявити наше життя у XXI столітті. Цифрова безбар'єрність передбачає доступ усіх соціальних груп до всіх послуг, що є онлайн, та власне до інтернету.

І шостий — інформаційний. У межах цього напрямку створюються такі умови, за яких люди, незалежно від своєї мобільності, функціональних порушень чи комунікативних можливостей, зможуть отримувати доступ до інформації в різних форматах та з використанням технологій, що враховують їх потреби та можливості.

Усунення бар'єрів також передбачає роботу з міфами та стереотипами щодо тих чи інших груп населення.

Довідник безбар'єрності

- ▶ У 2021 році з'явився перший український посібник із безбар'єрної комунікації «Довідник безбар'єрності» створений за ініціативою першої леді України Олени Зеленської у співпраці з ГО «Безбар'єрність», іншими громадськими організаціями, правозахисниками, психологами, батьками, що виховують дітей з інвалідністю, українськими та міжнародними експертами.
- ▶ «Довідник безбар'єрності» - гід з коректного спілкування, у якому зафіксовані нові норми безбар'єрної мови. Довідник доступно розкриває, що таке бар'єри, стереотипи, інклюзія, залучення, недискримінація, толерантність, прийняття, доступність, гендерна рівність, правила коректної мови.

Структура Довідника включає в себе розділи: «Складові безбар'єрності», «Правила мови», «Словник» та «Безбар'єрний календар».

Розділ **«Складові безбар'єрності»** простою та доступною мовою розкриває, що таке бар'єри, стереотипи, інклюзія, залучення, недискримінація, толерантність, прийняття, доступність, гендерна рівність, універсальний дизайн тощо.

У розділі **«Правила мови»** наведені та пояснені принципи безбар'єрної мови – мови, у якій відсутні слова, фрази, що демонструють упереджене, стереотипне або дискримінаційне ставлення до людини.

У розділі **«Словник»** зібрані поняття, які некоректно вживати стосовно різних людей. Тут пропонуються варіанти, як говорити правильно і пояснюється, чому саме так.

Розділ **«Безбар'єрний календар»** розповідає про важливі дати, визначні і пам'ятні дні та пояснює, як їх відзначати, та коли привітання є недоречними.

Після повномасштабного вторгнення Довідник було доповнено спеціальним розділом – «У воєнний час», де можна знайти відповіді на болючі запитання найуразливіших верств населення: сімей з дітьми, людей старшого віку та їхніх близьких, людей з інвалідністю, дещо згодом – розділом «Етика взаємодії у періоди стресу», який містить рекомендації з турботи про себе та інших.

Спеціально для проєкту «Довідник безбар'єрності» українська ілюстраторка Ольга Дегтярьова створила цикл картинок «Безбар'єрність — це...». Ілюстрації «Безбар'єрність — це...» розкривають значення терміну «безбар'єрність» простими і зрозумілими образами, візуалізують різні життєві ситуації та сценарії, героями який є зокрема й люди старшого віку, люди з інвалідністю, батьки з маленькими дітьми.

Після вторгнення Росії в Україну «Довідник безбар'єрності» отримав нові ілюстрації – про історії різних людей у воєнний час.

У такий спосіб розкривається нова філософія безбар'єрності, коли всі ми — невід'ємна частина суспільства, в якому кожному має бути комфортно незалежно від статі, віку, фізичних та інших відмінностей, де кожному забезпечені однакові права і можливості реалізації.

Проект першої леді Олени Зеленської

БЕЗБАР'ЄРНІСТЬ — ЦЕ ...

...БАЧИТИ ЛЮДЕЙ СЕРЦЕМ

Дізнайтесь більше
у Довіднику безбар'єрності
на сайті bf.in.ua

Проект першої леді Олени Зеленської

БЕЗБАР'ЄРНІСТЬ — ЦЕ ...

...ХОДИТИ НА ТАНЦІ
В БУДЬ-ЯКОМУ ВІЦІ

Дізнайтесь більше
у Довіднику безбар'єрності
на сайті bf.in.ua

Проект першої леді Олени Зеленської

БЕЗБАР'ЄРНОСТЬ — ЦЕ ...

...зручно зайти в тролейбус
з дитячим візком

Дізнайтесь більше
у Довіднику безбар'єрності
на сайті bf.in.ua

БЕЗБАР'ЄРНОСТЬ — ЦЕ...

...коли на кріслі колісному
можна дістатися всюди

БЕЗБАР'ЄРНОСТЬ — ЦЕ ...

...КОЛИ ІНТЕРНЕТ НЕ ТІЛЬКИ
В РАЙЦЕНТРІ

Дізнайтесь більше
у Довіднику безбар'єрності
на сайті bf.in.ua

Проект першої леді Олени Зеленської

БЕЗБАР'ЄРНОСТЬ — ЦЕ ...

...НИЗЬКІ ПОРОГИ ТА ШИРОКІ ДВЕРІ

Дізнайтесь більше
у Довіднику безбар'єрності
на сайті bf.in.ua

Проект першої леді Олени Зеленської

БЕЗБАР'ЄРНОСТЬ — ЦЕ ...

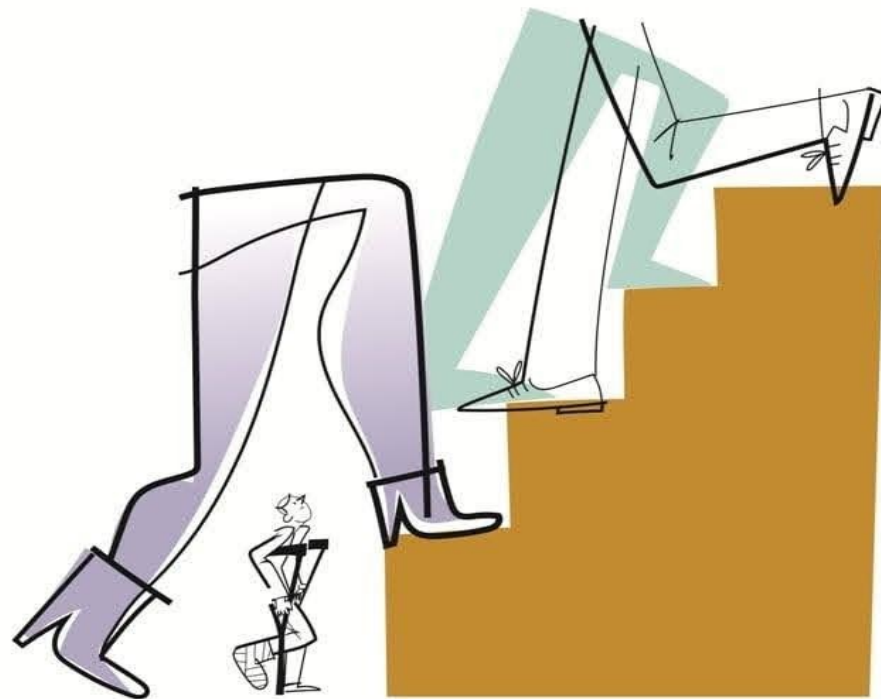
...КОЛИ НЕ БАЙДУЖИЙ
ДО ПРОБЛЕМ ІНШИХ

Дізнайтесь більше
у Довіднику безбар'єрності
на сайті bf.in.ua

Проект першої леді Олени Зеленської

БЕЗБАР'ЄРНОСТЬ — ЦЕ ...

...КОЛИ СХОДИНКИ
НЕ СТАЮТЬ НА ЗАВАДІ

Дізнайтесь більше
у Довіднику безбар'єрності
на сайті bf.in.ua

Проект першої леді Олени Зеленської

БЕЗБАР'ЄРНОСТЬ — ЦЕ ...

...ГУЛЯТИ
МІСТОМ
УСІЄЮ
РОДИНОЮ

Дізнайтесь більше
у Довіднику безбар'єрності
на сайті bf.in.ua

Проект першої леді Олени Зеленської

БЕЗБАР'ЄРНОСТЬ — ЦЕ ...

...ВЕЛОСИПЕДНІ ДОРІЖКИ
ПО ВСЬОМУ МІСТУ

Дізнайтесь більше
у Довіднику безбар'єрності
на сайті bf.in.ua

БЕЗБАР'ЄРНОСТЬ — ЦЕ ...

...ПРИЙМАТИ ЛЮДЕЙ
ТАКИМИ, ЯКІ ВОНИ Є

Дізнайтесь більше
у Довіднику безбар'єрності
на сайті bf.in.ua

БЕЗБАР'ЄРНОСТЬ — ЦЕ ...

Дізнайтесь більше
у Довіднику безбар'єрності
на сайті bf.in.ua

БЕЗБАР'ЄРНІСТЬ — ЦЕ...

...ДИТЯЧА КІМНАТА В ОФІСІ

Дізнайтесь більше
у Довіднику безбар'єрності
на сайті bf.in.ua

БЕЗБАР'ЄРНІСТЬ — ЦЕ...

...КОЛИ ЧОЛОВІК У ДЕКРЕТІ,
ДРУЖИНА НА РОБОТІ — І НАВПАКИ

Дізнайтесь більше
у Довіднику безбар'єрності
на сайті bf.in.ua

БЕЗБАР'ЄРНІСТЬ — ЦЕ ...

...Почувати себе захищено

Дізнайтесь більше
у Довіднику безбар'єрності
на сайті bf.in.ua

БЕЗБАР'ЄРНІСТЬ — ЦЕ ...

...Безпечні та зручні
дитячі майданчики
для кожної дитини

Дізнайтесь більше
у Довіднику безбар'єрності
на сайті bf.in.ua

БЕЗБАР'ЄРНОСТЬ — ЦЕ ...

...ЖИТИ
ПОВНОЦІННИМ
ЖИТТЯМ

Дізнайтесь більше
у Довіднику безбар'єрності
на сайті bf.in.ua

БЕЗБАР'ЄРНОСТЬ — ЦЕ ...

...ПОВАЖАТИ МОЖЛИВОСТІ
ІНШОЇ ЛЮДИНИ

Дізнайтесь більше
у Довіднику безбар'єрності
на сайті bf.in.ua

БЕЗБАР'ЄРНІСТЬ — ЦЕ ...

...КОЛИ НА СПІВБЕСІДІ
ПРО ВІК НЕ ПИТАЮТЬ

Дізнайтесь більше
у Довіднику безбар'єрності
на сайті bf.in.ua

БЕЗБАР'ЄРНІСТЬ — ЦЕ ...

...РОЗУМІТИ ІНШИХ
БЕЗ СЛІВ

Дізнайтесь більше
у Довіднику безбар'єрності
на сайті bf.in.ua

Иллюстрация: Ольга Дегтярёва

Иллюстрация: Ольга Дегтярёва

«Довідник безбар'єрності» доступний за посиланням –
<https://bf.in.ua/>

Указ Президента України від 03.12.2020 № 533/2020 "Про забезпечення створення безбар'єрного простору в Україні"
<https://www.president.gov.ua/documents/5332020-35809>

Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 квітня 2021 р. № 366-р «Про схвалення Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року»
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/366-2021-%D1%80#Text>

Конвенція про права осіб з інвалідністю (ратифікована Законом України від 16.12.2009 № 1767-VI)
https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_g71#Text